

va să dăcă în decurs de 57 ani, s'a urcat numai cu 25%, pe când al Ungariei în decurs numai de 50 de ani s'a urcat cu un-spre-dece mii patru sute și opt-deci și trei procente. Aceste cifre nu mai au lipsă de comentat, căci ele vorbesc mai elocuent, decât cuvintele.

Din Macedonia. „Neue Fr. Presse“ primesce din Constantinopol următoarea telegramă: „O consecință a instalării celor trei noi metropoliți bulgari în Macedonia este, că mulți membri ai celorlalte naționalități creștine, cu deosebire cuțo-vlahi, trec de bună voie la biserica bulgară. Acestă scire — ce e drept încă neconfirmată — a provocat o mare depresiune în cercurile patriarhatului grec și ale diplomației române. Politica română în Macedonia, care aspiră de 30 de ani la un succes, suferă negreșit o însemnată înfrângere prin trecerea deschisă a multor macedo-români la biserica bulgară — decât această scire se va adevăra.“

„Coresp. Polit.“ primesce din Salonic următoarea scire, care ar pute fi liniștitoare, decât experiența de până acum nu ar face pe omeni atât de sceptici: „Omenii de încredere ai Românilor macedonenii au primit asigurarea, că guvernul român va întrebuița toate mijlocele să dobândească dela Sultanul un berat pentru un episcop român în Macedonia. Românilor macedonenii li-s'a dat sfatul să se porțe liniștit și să nu se abată dela lealitatea, ce au dovedit-o față cu Sultanul“.

Inmormântarea lui Nicolae T. Ciurcu.

S'a dus și cel din urmă dintre acei bravi, acei nobili și generoși Români, cari înainte cu aproape cinci-deci de ani, cu munca și jertfele lor și cu însuflirea cea sfântă pentru binele și înaintarea nămolului au înființat aici în Brașov, în mijlocul populației românești, școlile centrale, cari fac cea mai mare mândrie a noastră.

Nicolae T. Ciurcu este ultimul dintre acei neguțători de fericită memorie, cari au subscris actul fundării gimnasiului român din loc.

Afluența cea mare a publicului român brașovean din toate straturile societății noastre la inmormântarea de ieri după amăzi a dovedit cum nu se poate mai elocuent recunoștința, precum și stima și simpatia lui față cu acest ultim reprezentant al bătrânilor fundatori și susținători ai gimnasiului nostru.

Corpul răposatului, care precum seim a fost transportat dela Viena la Brașov, era hermetic închis în două cosciuge, unul de metal și altul de lemn. Ca semn de deosebită pietate și cinste față cu acest vrednic bărbat, Eforia școlilor a oferit familiei lui sala cea mare a gimnasiului pentru ca

cosciugul să fie aici espus și de aici condus la mormânt.

Cosciugul era așezat în mijlocul sălii între flori, ce-l încungiurau de toate părțile, iar la piciorul mortului erau depuse numeroase cununii de flori de cea mai mare frumusețe și variațiune, între cari am vădit o cunună cu pantică tricoloră dela tinerimea română din Viena. Țr alta dela Dumitru Popovici (cântărețul) și dela familia B. G. Popovits din Viena. Apoi dela membrii familiei alte mai multe cununii.

Punctual la 2½ ore p. m. se adunase numerosul public în sala cea mare, prin coridore și înaintea clădirei gimnasiului. Aici se aflau înșirați și elevii gimnasiului, ai școlilor reale și comerciale, în frunte cu stégul gimnasiului și cu corpul profesoral. Preoții oficanți protopopii Baiulescu și Voinea, preotul Dr. V. Saftu și diaconul I. Prișcu, s'evârșiră rugăciunile îndatinat, după cari cosciugul fu dus și așezat pe carul funebru, tras de patru cai și împodobit cu numeroasele cununii de flori, dedicate memoriei răposatului.

Conductul porni în ordinea cea mai frumoasă pe strada Prundului la biserica S-lui Nicolae. Înainte mergea tinerimea școlară, după care urma preoții îmbrăcați în sfițe de doliu, apoi venia carul funebru. După cosciug mergeau membrii numărătoarei familii a răposatului, între cari notăm pe fiii săi, d-nii Ion Ciurcu și Nicolae Ciurcu cu soția din București, Dr. Sterie Ciurcu medic în Viena; apoi nepoții săi: d-l Alexandru Ciurcu, directorul țiarului „Timpul“ din București și familiile T. Ciurcu, Dima, Florian, Steriu, Scolariu și Orghidan. După aceea urma membrii Eforiei școlare, cari introduceau șirul lung al bărbaților; după aceștia mergeau damele, cari în număr mare au luat parte la inmormântare.

Convoiu ajungând la porța bisericii S-lui Nicolae, cosciugul a fost luat de pe car de către impiegații institutului de pompe funebre și dus în biserică, sub baldachinul, ce-l purtau episcopii bisericii. Aici s'a s'evârșit de către preoții amintiți prohodul, în decursul căruia a cântat corul studenților condus de profesorul de muzică T. Popovici.

După cetirea evangheliei, d-l protopop Voinea s'a urcat pe amvon și a rostit un frumos cuvânt funebru, arătând cu citațiunii din S. Scriptură, ce fericită a fost viața răposatului, care a lăsat după sine numai fapte bune, vrednice de iubirea și recunoștința obștei românești, ceea ce o dovedește și marea afluență a publicului adunat în giurul acestui cosciug, cum rar s'a vădit în orașul nostru. Arată, cât de mult era venerat și iubit Nicolae T. Ciurcu de către toți cari îl cunoseau pentru bunătatea și veselia inimei sale și cât de mult prețuia în mijlocul societății noastre caracterul lui nobil și simțul lui de jertfire pentru binele și prosperarea bisericii,

a școlii și a neamului său. Nicolae T. Ciurcu a fost născut în 23 Iulie 1808 în Scheiul Brașovului. El s'a aplicat de cu vreme comerțului și a întreprins mai întâi un negoț în România. După aceea s'a așezat aici în Brașov la anul 1844. A fost dela început membru al comitetului gremiului român de comerț levantin și în decurs de 50 de ani a servit intereselor bisericești și școlare ale Românilor din Brașov ca membru al reprezentanților bisericești. Peste 20 de ani a purtat fără nici o recompensă și cu cea mai mare conștiințioasă greul post de cassar al Eforiei școlilor române gr. or. din loc.

La anul 1894 s'a retras, fiind deja în etate de 86 de ani, ca să facă, cum ținea, loc altor puteri mai tinere. Răposatul a fost părtaș la toate mișcările naționale și n'a lipsit nici dintre aceia, cari au luat parte la marea adunare națională de pe „Câmpul Libertății“ în anul 1848. Școlile prin participarea lor la inmormântare îi aduc ultimul tribut al recunoștinței.

Acesta este în puține cuvinte cuprinsul cuvântului rostit de părintele Voinea.

Terminându-se prohodul, conductul a mers în aceeași ordine la cimiteriul din Gróver, unde rămășițele pământești ale neuitatului Nestor al neguțătorilor noștri a fost depuse în mormânt spre vecnicul repaus.

SCIRILE ȚILEI.

— 20 Ianuarie v.

Principele Ferdinand al României, membru al Senatului român, a trimis Președintelui Senatului următoarea scrisoare autografă, datată Nizza 13 Ian. st. n. 1898, care a fost cetită în ședința de Vineri seara a Senatului: „Nu pot să las să treacă anul vechi fără să-mi aduc aminte de neamurile dovedite de iubire, ce am primit din partea colegilor mei în anul trecut, și nu vă pot spune cât de mișcat am fost de salutările ce mi-ai trimis aicea în răspunsul la Mesagiul Tronului. Acestă nouă dovadă de iubire a găsit un adânc răsănet în inima mea. Ați, când începe un nou an, vă trimis odată cu mulțumirile cele mai sincere, urările cele mai căldurose. Să fie anul 1898 fericit și roditor. Dumneșeu să ajute lucrărilor vóstre, și să ocrotască scumpa noastră țară. — Ferdinand, Principe al României“.

Maghiarisări de nume la poșta din Brașov. Fôia oficioasă unghurească a publicat țilele acestea șese casuri de maghiarisări de nume între impiegații dela poșta și telegrafal din loc. „Sdravenii patrioți“ — cum îi numește codița guvernamentală din loc — sunt următorii: G. Merents și a maghiarisat numele în *Merényi*; I. Reszt în *Hunyadi*; Petru Medieșan în *Megyesi*; A. Simon în *Simonfi*; S. Smerek în *Sebestyén*; M. Wagner în *Kerekes*. — Arpad-bacsi de

pe Têmpa pôte fi mândru de aceste minunate achiziții „patriotice“.

Turbarea maghiarisării numelor. „Magyarország“ scrie cu „patriotică“ mulțumire, că conducerea „Egyetemikör“-ului a provocat pe universitarii cu nume nemaghiare, să-și maghiarizeze numele. Apelul a avut rezultat îmbucurător, țice fôia unghurească. Mai mulți universitari și-au înaintat rugărilor la ministeriul de interne, în care cer să li-se concedă maghiarisarea numelor. Asemenea au făcut și veterarii dela Abatoriul-public. Ministrul de interne, spune „M.-g.“, a luat măsuri, ca rugărilor acestea să se rezolve repede, afară de ordinea obicnuită.

Cellista Leontina Gärtner, ficia repositului inginer Gärtner din Brașov, seceră în America de Nord adevărate triumfuri. „Toronto Globe“, țiar american, ce apare în Toronto vorbește cu mare elogiu pentru artista în cello Leontina Gärtner asupra concertului ce l'a dat ea în numitul oraș înaintea unui public de 5000 de persoane. Țtă ce scrie între altele numita fôie: Cea mai laudată dintre artiști, a fost cellista Leontina Gärtner. Mică de statură, drăgălașă și simpatică în purtarea sa, ea a cucerit deja la prima aparițiune favoarea publicului, când a început însă să cânte, ea a câștigat și inimile. Arare ori am vădit public, care să fi fost atât de fermecat, cum a fost publicul nostru sub influința accentelor răpitoare, ce le scotea cello artistei. Arcușul ei magic scotea din instrument tonuri de jale aproape omenesci. Auditorul asculta cu atâta atențiune, încât ai fi auzit și o muscă sbârâind. Când a încetat artista, un moment era tăcere, după aceea izbucniră aplausele furtunose în marile auditorii, cari nu încetară până ce domnișora Gärtner nu răspunse prin executarea altei piese. Producțiunea fermecătoare a d-șorei Gärtner încă mult timp va fi păstrată în memoria celor din Toronto. Așa ceva se aude rar și nu se uită niciodată.

114,000 fl. dispăruți. Țtă ce scrie țiarul „Alkotmány“ dela 30 Ianuarie despre cele 114,000 fl. dispăruți la Clușiu: „Abia a trecut declararea de nevinovat a lui Carol Pulszky abia guvernul-Banffy a luat solidaritate cu faimosul țipan Szalavszky, și deja cercurile competente încep să fiă preocupate țăși de un scandal nu puțin mai mic. E vorba de-o păgubire în mare măsură a averii statului, și în acest scandal este tras un nume, care stă aproape de cele mai înalte cerouri guvernamentale. *Buday Zsigmond*, șef al grupului silvanal la Curtea de compturi și consilier în ministeriul de agricultură, a observat nu tocmai de mult, că la direcțiunea silvanală din Clușiu, în fruntea căreia stă directorul silvanal br. Artur *Feilitzsch* (cunoscut și din procesul Memorandului, la care a figurat ca jurat — Red.) este o mare greșală în socotele.

altor corpuri luminoase; și considerând, că aceste mișcări numai comunicate creerului prin nervul acustic al urechii devin sunete, și undulațiunile eterului numai comunicate prin nervul optic al ochiului devin lumină și color, și dau naștere admirabilei feerii a lumii din afară cu miile ei de forme și de color, ne putem esplica în mod aproape mecanic influența poeziei asupra noastră.

Impresiunea oricărei frumusețe, oricare plăcere estetică este o vibrațiune armonică, asemenea armoniei musicale, care pătrundând în sufletul nostru cauzează acea liniște senină, acele sentimente nobile și sublime, seu acele emoțiuni generoase, cari storc lacrimi de bucurie seu de durere, cari înalță simțul și valoarea vieții și apropiă pe om de idealul său. Când suntem turburați de vre-o nemulțămire, seu când vre-o durere ne apasă inima, și putem ieși singuri în o grădină, pe câmp, ori într'o pădure, găsim în sinul naturii mângâierea și alinarea, cari foarte rar ne o pot da omenii. Pentru aceea iubesc atât de mult natura mai ales artiștii și poeții. Ei porță în suflet o sete ardătoare de iubire și simpatie, pe

care din cauza firei lor delicate, estra-ordinare, în contradicere cu firea și modul de viață al altora, anevoiă o pot afla în societatea omenescă.

„De aci vine“ — țice Shelley, — că noi în starea părăsită, încunjuțați de omeni, cari nu simpatizează cu noi, iubim florile. verdeta, apa, cerul, eloquența vântului și melodia undelor, cu un farmec asemenea aceluia, cu care ascultăm glasul unei iubite, al cărei cântec răsună numai pentru noi“. Și nu numai armonia și blândețea maiestră a naturii ne încântă; găsim o plăcere tainică chiar în turburările și cataclismele ei. Una din cele mai mari plăceri ale lui Schiller era, ca pe timpul furtunii, când fulgerii brăzdau norii întunecoși și când tunetele și vântul sguduiau atmosfera, să se preumbe cu luntrea pe valurile turburate ale Elbei. Renumitul pedagog Fröbel considera viața omului și a naturii, a inimei și a florilor, ca neseperabile din momentul când a cunoscut, că ele sunt supuse unor legi identice. Traiul său în mijlocul naturii l'a convins tot mai mult despre adâncă intimitate între natură și om

și l'a făcut să vadă întrînsa, și mai ales în viața frumoasă și liniștită a arborilor și a florilor, o oglindă, un simbol al vieții omenesc, pe cea mai înaltă treptă a dezvoltării ei. Și această idee l'a condus la întemeierea grădinilor de copii, pentru educațiunea copiilor în sinul naturii, în armonie cu legile ei.

Trăește conform naturii! era principiul moralei stoice încă din antichitate, bine înțeles, conform naturii din afară și mai ales naturii morale a omului, pentru că legile morale sunt complementul și desăvârșirea legilor naturii, precum arta este complementul și desăvârșirea naturii în formele lucrurilor. Inșă cât de puțin trăește conform acestui principiu!

(Va urma.)

Țicetori esplicate.

Asvîrle cu barda'n lună.

Se țice despre omul cu fire iute, omul cu capul a mână, care se duce orbiș spre

sprimejdie și cu care nu e bine să te prindți tovarăș.

Eu cred — până la găsirea vre-unei alte explicări — că țicetorea e de origine antică și-și are începutul în vechile obiceiuri juridice ale popórelor. Aruncarea bardei jôcă un rol important în procedura limitării moșilor. Într'alt loc am arătat obiceiul vechiu — păstrat de altfel mai până prin țilele noastre, — că strămoșii noștri când limitau hotarile satelor ori ale moșilor, luau cu ei copii, pe cari îi băteau pe locul unde se puneau pietre de hotar, ca să țină minte viața întrégă locul bătaiei și prin asta hotarile.

Dér pentru limitarea inșăși, era alt obicei: mărimea unei proprietăți atârna de puterea fizică a proprietarului. Dela un anumit punct, omul arunca o piatră, o măciucă, dér mai ales o bardă, și cât putea s'arunce de departe, atâta pământ era al lui. Dela acest punct arunca alt om, și așa mai departe. Astfel se regula proprietatea. Acest obicei mai există la popórele slave — și ca reminiscență și la noi — căci unele nămurii slave d. e. Bulgarii,

Cercetându-se mai de-aprope lucrul, s'a dat de urma unei scaderi cam de 114,000 fl. Buday a făcut raport ministrului Darányi, pe care l'a surprins grozav această scire, deore-ce credea, că în resortul său lucrurile merg cel mai bine. Ministrul a însărcinat numai decât pe consilierul Buday să meargă la Clușiu și să cerceteze afacerea. — Până aici sună scirea despre administrarea acestei necredincioasă — țice „Alkotmány“ continuând... Afacerea acesta va veni și înaintea parlamentului cu ocazia desbaterei bugetului pentru agricultură — adică în săptămâna viitoare. Este gata der noul scandal... Trăescă corupțiunea!¹⁴

Linia dublă între București și Ploesci e terminată până la Crivina. Pentru complectarea ei mai trebuie 800,000 lei. Pentru ca să fie prelungită până la Predeal, cum vrea Direcțiunea căilor ferate române, cheltuielile totale vor trebui să fie sporite până la vre-o 20 milioane.

Nazarenii și armata. Se scie, că Nazarenii, o nouă sectă religioasă în Ungaria, fac opoziția contra purtării de arme în timpul serviciului militar. Mulți dintre ei, cari au fost asentați, mai bucuos au suferit ori-ce pedepsă cât de grea, decât să prindă pușca. Acum toți Nazarenii din Ungaria au înaintat o petițiune către ministrul de honveți, în care se cuprinde următoarele: 1) Nazarenii să fie scutiți de a purta pușcă. 2) Să se modifice regulamentul de exercițiu, unde se comandă „la rugăciune“, soldații să nu se pună în genunchi. 3) Nazarenii să fie scutiți de jurământul militar. 4) Nazarenii să nu fie siliți a merge în biserică cu ceilalți soldați de alte confesiuni. Nazarenii își basază petițiunea lor pe evanghelia lui Mateiu. Tot astfel de petițiune, se țice, vor înainta și ministrului comun de război.

Năi rusesci prin Bosfor. „National Zeitung“ din Berlin primesc din Constantinopol scirea, că Pörta a dat Rusiei liberă intrare prin Bosfor și Dardenelle, fiă năile ei ori cât de mari. Condiția este, ca năile rusesci să nu staționeze de loc în strimtori.

O adunare sârbescă. „Pesti Naplo“ primesc din Bečherecul-mare scirea, că Sârbii au convocat acolo o adunare, în care să se discute asupra situației poporului agricol, asupra egalității și frațietății și asupra reformelor social-democrate. Poliția a conces ținerea adunării.

Nou locțiitor al Boemiei. „Mattino“ din Triest are scirea, că actualul locțiitor al Boemiei, contele Coudenhove, se va retrage dela acest post îndată după închiderea dietei provinciale din Praga. Locul lui îl va ocupa generalul de brigadă Moricz Fuz, care de present staționează în Przemysl.

„Nix tajts“. Se scie, că preotul român Borza din Valdhia (comitat. Târnavei-

mar) a scris în 27 Decemvre 1897 a cartă postală la firma „Takach Mihály“ în Pomaz, rugându-o să-i trimită cu rambursă 3000 bucăți de viță de viță cu rădăcini. Cartă postală era scrisă în limba germană. Firma Takach retrimise numitului preot cartă postală cu data de 1 Ianuarie 1898, făcându-i următoarea observare: „nix tajts“ și „nem fogadta el, refusé“. După acesta preotul Borza mai scrisese numitei firme încă o cartă postală în limba latină. Aceasta încă a fost refuzată cu observarea: „Magyarország csak magyar nyelvű levelezésre adatik értesítés“. (În țera ungrăscă să răspunde numai corespondenței ungrăscă). — Se vede, că și în creerii lui „Takach“, cresc din abundență bureții turbării de maghiarizare!

Espedițiune în Grönlanda. Din Copenhaga se anunță, că căpitanul Sverdrup, care se pregătesce pentru o nouă expedițiune spre Polul nordic, se află acolo de câteva zile. „Local Anzeiger“ scrie, că Sverdrup va pleca din Christiania pe corabia From. Espedițiunea va consta din 16 omeni și va dura 3 ani și jumătate, der provisiune își vor lua pe 5 ani.

O întrebare de drept. *Tutorele, care ripesc pe averea copilului său minor, pöte fi pedepsit?* Acestă interesantă chestie, scrie „Opinia“, a fost rezolvită eri în mod negativ de tribunalul Iași s. I-a. Acum câteva luni a murit comerciantul Ișig Simovici, lăsând o avere de peste 55,000 lei, precum și un pasiv de 30,000 lei. În activ intrau 27,000 lei marfă și 28,000 creanțe. Avera s'a dat în administrarea d-nei Liza Simovici, soția defunctului și muma minorului eșit din căsătorie. D-na Simovici în timp de trei luni a redus averea cu 25,000 lei, desfăcând marfa repede și foarte ieftin în cât n'a încassat decât 17,000 lei. A făcut tuturor debitorilor un rabat foarte mare încât portofoliul l'a redus la un sfert. A încercat compturile cu câte-va mii de lei trecând în socețel ca plătită suma nominală din obligațiuni, când în realitate se împăcase cu creditorii și le plățise jumătate, seu mai puțin. În fine a ajuns până a simula un furt de 5000 lei. Mama tutricei a pus pe băiatul la magazie să restörne lucrurile prin casă, ca să simuleze un furt. Dömma Simovici a reclamat la comisiă contra băiatului din magazie pentru furt. La comisie, însă, băiatul neputend resista mijlölcel de anchetă, a mărturisit, că n'a furat, ci a simulat furtul, învătă de mama d-nei Simovici. În adevăr, după puțin timp d-na Simovici a declarat, că suma furată a găsit'o între perine. Cu tóte aceste fapte, tribunalul cu durerea în suflet a achitat pe tutrice pe basa art. 329, care prevede ca întocmai la furt, când este vorba de abus de încredere, părinții nu pot fi condamnați pentru abusul comis în dauna copiilor, nici copiii în dauna părinților. În Franca acest fapt se pedepsece, der în codul penal frances

nu este articolul român 329, care e luat din codul prusian.

Prindătoare de șoreci. Institutul insectologic din Budapesta a depus spre vedere la magistratul orașenesc din loc (Brașov) 200 esemplare de prindătoare de șoreci. Aceste esemplare se vor împărți gratuit, după cum ajung, economilor orașului Brașov. Se pot procura directe dela firma Reichenberger et fiu din Deutsch-Katharinenburg (bei Olberhan în Saxonia) mii a cu 27—28 fl.

Politica Rusiei în Balcani.

Sunt foarte interesante desvelirile, ce le face un țiar din Budapesta într'o corespondență ce i-se trimite din capitala bulgară, și care se ocupă de planurile mai nouă ale politiceii rusesci în Balcani.

Oficiösa „Novosti“, organul ministeriului rusesc de esterne, a publicat de curend un articol foarte pesimistic asupra situației Serbiei, creată prin pășirea ex-regelui Milan.

„Rusia — scrie „Novosti“ — va evita ori-ce amestec în afacerile interne ale Serbiei, până când Austro-Ungaria se va reținé și ea dela un amestec în afacerile Serbiei. Îndată-ce însă Austro-Ungaria va urma o atitudine al cărei scop ar fi o intervențiã contra intereselor rusesci, întru cât adecă Austro-Ungaria și-ar stabili o preponderanță în Serbia, atunci guvernul rusesc și-ar ține de-o datorință a sa, a *contrabalansa* un astfel de amestec nemijlocit prin pășirea ei în altă parte a Peninsulei balcanice.“

Declarația acesta a oficiösei rusesci a deșteptat mare bucuriã în Sofia. Guvernul bulgar află de potrivit momentul a deștepta dorul războinic în armată, și Bulgarii consideră reprimirea ofițerilor emigranți bulgari, ca primul pas al transformării armatei bulgare într'un mare corp auxiliar rusesc.

Se vorbece pe față, că Serbia va ataca Bulgaria, Milan voind să-și ia un revanș dela Bulgaria pentru înfrângerea ce a suferit'o la Slivnița. Timpul pentru un astfel de pas e foarte acomodat, fiind-că cele trei berate date Bulgarilor în Macedonia, garantéză preponderanța acesteia în provincia turcescă — ceea ce Serbia nu pöte suferi.

Rusiei nu-i convine marea influență ce-o exercită Germania în Constantinopol. Chiãmarea ambasadorului Sinovjev este, de-a face să simțescă Pörta influența puterii Rusiei în Orient. De aici vine, că Sinovjev se ține cu atãta obstinațiã de candidatura principelui George al Greciei de guvernator al Cretei.

Sultanul, pe cum scim, a mers atãt de departe, încât a recomandat Țarului să propună la acel post un supus turc de religii ortodoxă, însă acest ofert a fost refuzat de Sinovjev.

În urma acesta — țice corespondența din Sofia — Pörta s'a indignat cu drept cuvânt și a mobilizat 80 de regimente la frontiera Rumeliei pentru casul, că Bulgaria ar încerca la primăveră un *coup de main* în Macedonia.

Se mai susține, că în Serbia e generală convingerea, că raporturile interioare sârbesci sunt atãt de sdruncinate, încât războiul civil ar fi inevitabil, decât Milan nu l'ar împiedeca prin un război estern.

Autenticitatea acestor sciri, lasă încă mult de dorit, der în același timp nu se pöte tăgădui, că în Balcani lucrurile nu merg tocmai bine.

SCRIRI ULTIME.

Brünn, 31 Ianuarie. Ieri au fost mari demonstrațiuni între Cehi și Nemți. Pe strada Rudolf s'au adunat o mare mulțime de studenți germani și cehi. La strigătele de „Heil“ ale Germanilor, Cehii răspundeau cu „Nazdar“. Dispoziția spiritelor a fost atãt de agitată, încât polițiștii au trebuit să deșerteze strada cu forța brachială. Demonstrațiile cu tóte acestea s'au repetat.

Frankfurt, 31 Ianuarie. Corespondentul din Constantinopol al țiarului „Frankfurter Ztg.“ comunică acestei foi, că ambasadorul rusesc Simonjev a declarat, că decât marile puteri n'ar admite candidatura principelui George, își va rechiãma îndată flota, care ancoréză în jurul Cretei.

Londra, 31 Ianuarie. „Daily Telegraph“ anunță din Petersburg, că Germania s'a alăturat în momentul din urmă la candidatura principelui George.

Constantinopol, 31 Ianuarie. În urma năvălirilor repetate ale Curșilor în satele armenesci din vilaetele asiatiche învecinate cu Rusia și în urma actelor de răzbunare ale Armenilor, în numitele vilaete domnesc erăși stări anarchice. Rusia a provocat Pörta, să restabilească liniștea în ținuturile neliniștite, căci la cas contrar ea se va vedé silită a lua măsuri energice pentru a pune capăt turburărilor din districtele turcesci învecinate cu Caucașia.

DIVERSE.

Curiositate pedepsită. Odată un profesor învățat, fiind invitat, se presentă séra la ora anumită într'o societate. Așa distras, cum era profesorul din nebăgare de sémă, îmbracă un roc vechiu, care era rupt în cöte. Un ténér din societate, observă acesta, se apropia de profesor și arătându-i rocul rupt, îl întrebă glumeț: „Ei, d-le profesor, ce ved, la d-ta înțelepțiunea se uită prin cöte“. — „Ai dreptate, d-l meu“, răspunde profesorul, „pe măneca mea înțelepciunea se uită afară și prostia înăintru“.

Literatură.

Biblioteca „Foi literare“. La Oradea-mare a început să apară „Biblioteca Foi literare“, conținend tot-felul de sciri alese într'o formă plăcută și foarte eftine. Primul volum a apărut sub titlul: „Logodnica contelui Stuart“, povestire din viața Românilor bihoreni, de d-na L. Rudow-Suciu. Este o carte de 148 pag. 8°, tipar mărunt, der frumos și curat. Prețul numai 25 cruceri (cu porto 30 cr.), — un preț în adevăr peste măsură eftin în asemănare cu mărimea opului. — Al doilea volum apărut este: „Povestea despre prințul Ahmed al Kamel seu Pribeagul îndrăgostit, tradusă de Dr. T. Form. mare. Prețul 30 cruceri.“

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregorlu Maior.**

Cazacii, au proprietăți comune și fiă-care lucrăzã atãta pãmânt, cât îl pöte cuprinde cu aruncarea bardei.

Acest sistem de împărțire a pãmântului, numit al maximului, se practicã și astăzi, basa împărțirii fiind tot puterea fizică: Rusia a improprietarit pe Români din Basarabia, dând fiă-cării cap de familiã întinderea maximală de pãmânt pe care îl putea cultiva o familiã. Tot așa a improprietarit pe Polonii din Polonia rusescă.

Cuvântul bardă e de origine obscură. El esistă însă în tóte limbile romanice, e cunoscut în limbile germanice și e frecuent în cele slave*.)

Probabil, obiceiul aruncării cu bardă e de origină slavo-germană; pe timpul învãlmășirei poporului obiceiul s'a răspândit peste tótã Europa.

Țicătorea nöstră: asvirle cu bardă'n lună e o exagerare, vré să țică: până în

lună. S'au întemplat casuri, că la limitarea moșilor, să se afle câte unii omeni foarte puternici seu bine deprinși cu asvirlirea, cari aruncau barda la distanțe foarte mari și astfel îngrozeau pe ceilalți aruncători, căci öre-cum le răpeau pãmântul. Aceștia, încreduți în puterea lor și avend drepturi mai mari decât alții, erau tiranii celor slabi, le călcau moșile, căci la vreme de judecată tot aruncarea bardei da sentința hotărîtore, „Cu ei să nu te prindți, căci asvirle barda până în lună“.

Deși înțelesul țicătorei a evoluat, țoțuși e ușor de vedut cum a ajuns țicătorea la înțelesul de astăzi.

Omni care asvirle barda până în lună e îndrăneț și încreduț și se pöte prinde de piept cu cine vrea. Aici e isvorul celeilalte țicătorei, *dă cu bardă'n Dumnețeu*, care se raportă la omul nebun, la cel ce se răsvrătesce contra tuturor legilor sociale și morale, la anarchist.

A vorbi de călare.

Vorbesce de călare (seu de 'n călare, adecă de pe cal) vrea să țică a vorbi cu mândriã, cu dispreț, a vorbi de sus și a

te uita peste umér la cel cu care vorbesci.

Țicătorea e moștenită dela Romani și își are origina în felul de viață al patricienilor cavaleri, cari erau în Roma totdeuna omeni bogăți și din familii vestite.

Mândria călăreșilor în Roma era de altfel cu mult mai explicabilă și mai întemeiată decât a „Ritterilor“ din evul mediu, seu a călăreșilor din oștirile moderne.

Romanii aveau espresia sermo equestris (felul de a vorbi al călăreșilor), care apoi s'a generalizat, întrebuițându-se pentru ori-ce mândriã în vorbe și în purtare. Dela Romanii au împrumutat în urmă Grecii expresiunea: *ὄψματα ἰπποδάμωνα*. Ca contrastul acestui sermo equestris, Romanii numeau în batjocură felul de a vorbi al omului sérac și nevoiaș sermo pedestris, ér grecul *λόγος πεζός*. Sermo pedestris ar corespunde cu: a vorbi cu gura de jumătate.

Tot de origină romană și tot din viața călăreșilor sunt țicătoreile nöstre *a-și juca calul, își cumöce calul*.

George Coșbuc.

* Bardă esistă în cuvânt *helebard* (lancie cu bardă), care e de origină gotică: *helembart* = scure de despicaț coiful.

Cursul la bursa din Viena.

Din 31 Ianuarie 1898.

Renta ung. de aur 4%	121.25
Renta de corone ung. 4%	99.30
Impr. oail. fer. ung. in aur 4 1/2%	121.40
Impr. oail. fer. ung. in argint 4 1/2%	101.—
Oblig. oail. fer. ung. de ost. I. emis.	122.10
Bonuri rurale ungare 4%	97.15
Bonuri rurale croate-slavone	97.50
Imprum. ung. cu premii	155.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	140.25
Renta de argint austr.	102.45
Renta de hartie austr.	102.50
Renta de aur austr.	122.10
Losuri din 1860	144.25
Actii de-ale Bancei austro-ungara.	933.—
Actii de-ale Bancei ung. de credit.	385.—
Actii de-ale Bancei austr. de credit.	361.75
Napoleonori	9.53
Marf imperial germane	58.75
London vista	120.—
Paris vista	47.60
Rente de corone austr. 4%	102.85
Note italiene.	45.35

Apa amară purgativă

„Francisc Iosif“

premiată cu 10 medalii de aur și în urmă singură premiată cu marca medalii milenară.

Domnul profesor Dr. Purjesz Zsigmond analizând numita apă și dice: „Apa amară purgativă „Francisc Iosif“ o întrebuițez totdeauna bucuros în casul ei de obicei se prezintă fără nici o apariție secundară neplăcută“.

Clușiu, August 1897.

Prof. Dr. Purjesz Zsigmond m. p.

Se capătă în tot locul.

1-10.132 Direcțiunea în Budapesta.

Cursul pieței Brașov

Din 1 Februarie 1898

Banota rom. Cump.	9.47	Vând.	9.48
Argint rom.ân. Cump.	9.42	Vând.	9.46

Napoleon d'orf. Cump.	9.52	Vând.	9.55
Galbeul Cump.	5.65	Vând.	5.70
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vând.	127 1/2
Marci germane Cump.	58.65	Vând.	58.80
Lire toscane Cump.	10.73	Vând.	10.78
oria. fone. Albina 5%	100.75	Vând.	101.75

Numere singuraticice din „Gazeta Transilvaniei“ a 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu și în tutungeria M. Gross.

ANUNCIURI

(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrisei administrațiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădemânt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazeta Trans.“

A V I S!

Prenumeratiunile la Gazeta Transilvaniei se pot face și reînco ori și când dela 1-ma și 15 a fă-cărei luni.

Domnii abonați se binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca expedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonază din nou se binevoiască a scrie adresa amurit și se arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Dela TIPOGRAFIA „AURORA“, A. TODORAN

din Gherla — Szamosujvár,

se pot procura următoarele cărți:

Predice pentru Duminică tom. I. de Justin Popfiu	2.20	lôge. II. Humor și satiră. O broșură forte petrecătoare	—40	N-rii 76 și 77. Naratiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tancoo	—20	Ultimul sicastru. Tradițiune de G. Simu	—06
Predice pentru Dumin. de peste an, compuse și elucrate după Catechismul Deharbe de Vas. Christe. Tom. I. dela Dumin. Vameșului și a farișeului până la Dumin. XI. după Rosalii	—80	Dialogul Țiganului cu S. Petru în porța raiului Ar. Boca Velcher	—25	Nopti de iernă. Novele pentru popor de G. Simu. Prețul redus dela 1 fl. la	—60	Un cuvânt către frații rom. despre filoxera omenimii său vînarsul de Aron Boca Velcherianul	—10
— Tomul II. dela Dumin. XI. după Rosalie până la Dumin. Vameșului	—80	De când se numesc femeia porumbiță? Poveste de Laur. Ciorbea	—10	Nu mă uita. Colecțiune de versuri funebreale, urmate de iertăciuni, epitafiă ș. a.	—25	Versuri de dor adunate din poezii române de A.	—25
Predice pe toate Duminicile de peste an de Dr. Em. Elefterescu	1.50	Două turturele de aur. Poveste de Laur. Ciorbea	—10	Opera unui om de bine. Novela origin. — continuarea novelei „Idealul pierdut“ — de Paulina C. Z. Rovinar	—10	Pacală și Tândală. Poveste de G. Cătană	—10
Cuvântări funebreale și iertăciuni. Din autori renumiți, prelucrate de Tit. Budu vicariu	1.—	Din trecutul Silvaniei. Legendă de Vict. Rus. Prețul redus dela 60 cr. la	—30	Opșaguri. Cât cioplite cât pilita și la lume împărțite de Ioan Pop Reteganul	—40	Tipicul preotesc din cărțile rituale, prelucrat de Tit Budu vicariu	—55
Cuvântări bisericesti la toate sărbătorile de peste an de I. Papiu. Un volum peste 54 côle	1.50	Țile negre Versuri de Petrea dela Clușiu — cu o prefață de G. Simu Prețul redus dela 55 cr. la	—15	Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Preț. red. (dela 1.20) la	—50	Toma a Kempis despre imit. lui Christos, tradus de pe originalul latin de Gavril Pop canonic	1.15
Cuvântări funebre și iertăciuni pentru diferite casuri de mörte, întocmite de I. Papiu. Un volum de peste 24 côle	1.50	El trebuie să se însore. Novela de Maria Schwarz, tradusă de N. F. Negruțiu	—15	Povestea Pascului său credința desșertă populară. De Ar. Boca Vel.	—08	Ortografia română în actuala sa stare de desvoltare de V. Dumbrava profesor gimn.	—40
Catechese pentru pruncii școlari de Tit Bud vicariu. Prețul redus dela 60 cruceri la	—40	Economia pentru școlele populare de T. Roșu. Ed. II. Prețul redus dela 30 cr. la	—10	Părintele Nicolae. Schițe din viața preoților de G. Simu	—30	Stăna de vale cu o privire scurtă la regiunea munților Bihoreni de Ioan Buteanu	—25
Doftorul fără arginți său cartea sănătății de Ar. Boca Velch.	—10	Felicitări în poezii și prosă la anul nou, ziua născerei și ziua numelui către tată, mamă, moși, unchi, mătușe, nanași, tutori, preoți, învățători și binefăcători, precum și alocațiunii și vorbiri cu diferite ocaziuni școlastice de George Simu	—20	Pietatea poporului român său cântări evlavioase pentru cei-ce merg la mănăstire, la locuri sante și în procesiuni. Comp. de doi preoți g. c. Mureșeni din diec. g. c. a Oradei-Mare	—10	Gramatica limbii române. Lucrată pe base sintactice de I. Buteanu	1.25
Domneșcă liturgie a celui dintru sânti părintelui nostru Ioan Christostom de Ioan Boroș	—25	Gruia lui Novac	—10	Pretinul sătărului român. Sfaturi în formă de dialog pentru elevi și adulți, compus de I. P. Reteganul	—30	Povestiri alese de Petra Petrescu	—80
Manual catehetic pentru primii ani școl. de Basiliu Rațiu. Prețul redus dela 60 cr. la	—40	Horia lui Pinteau Vitéz	—06	Proba de foc. Comedie într'un act de A. Kotzebue, localisată de Irina Sonea-Bogdan	—15	Orar general pentru școla română cu 6 clase și cu un sigur învățător de Georgiu Magyar învățător	—40
Rugăciunea D lui, Tatăl nostru explicată pe scurt de I. Boroș	—10	Ifigenia în Tauria. Tragedia în 5 acte. După Euripide tradusă în versuri de Petru Dulf	—30	Povestile Bănătuului. De George Cătană învățator. Tom. I. 25 cr. Tom. II. 25 cr., Tom. III. 25 cr. — Tote 3 la olaltă	—65	Cărți de rugăciuni: Icoana sufletului. Carte de rugăciuni și cântări bisericesti, frumos ilustrată. Prelucrată și edată cu permisiunea Măritului ordinar diecesan gr. cat. de Gherla prin Vasiliu Păteășiu preot gr. cat. în Hotoan. Ediț. V. corasă și amplific. Prețul unui exemplar legat	—50
Albina și leneșul de Aron Boca Velcherianul	—10	Idealul pierdut. Novela originală de Paulina C. Z. Rovinar	—10	Reguli și sfaturi bune pentru pruncii școlari de Ar. Boca Velcher.	—10	Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesti, frumos ilustrată. Ediț. IV. Prețul unui exemplar legat	—50
Bocete adecă cântări la mörți, adunate de I. Pop Reteganul	—40	Influența mândriei. Novela de P. C. Z. Rovinar	—15	Renascerea limbii române în vorbire și scriere de Dr. Gr. Silași II. III. Prețul fie-căreia fasc. 40 cr. Ambele	—70	Micul mărgăritar sufletesc. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesti, forte frumos ilustrată pentru pruncii școlari de ambe sexele. Prețul unui exemplar legat frumos	—22
Buchetul. Culegere de cântece culese de I. P. Reteganul broșat	—25	Leonat cel tinăr. Istoria în versuri de Ioan Pop Reteganul (cu o ilustrațiune), o broșură cu conținut forte glumeț. Ca în toate scrierile D-lui Ioan Pop Reteganul așa și în această ob-ervă omul o adâncă păstrundere în moravurile, obiceiurile și simțămintele țeranului român	—10	Sfaturi de aur său calea către fericire de Aron Boca Velcherianul	—25	Cărțile de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe sexele. Cu mai multe icône frumoșe. Un exemplar boșat e 8 cr. Legat	—10
Legat și aurit	—38	Lira Bihorului. Balade populare de Antoniu Popp	—20	Staroste, adecă Datini dela nunțile Românilor Ardeni. Adunate de I. P. Reteganul	—15	Visul Prea Santei Vergure Maria, urmat de mai multe rugăciuni frumoșe. Prețul unui exemplar legat	—10
Barb Cobzarul. Novela orig. de Emilia Lung	—10	Lira Sionului său cântarea sărbătorilor. — Poesii religioșo-morale, lucrate după s. Scriptură de A. Boca Velcherianul. Cu o precuvântare de G. Simu	—25	Să audim! Toaste pentru tot felul de pers. și ocas. de Tit V. Gheaja	—20	Epistolia D-lui nostru Isus Christos. Prețul unui exemplar legat	—10
Bunica și nepoțelul. Schiță din Sfera educațiunei. După Ernest Legouvé de G. Simu	—06	Monolôge de Antoniu Popp: Nr. 1. Fe neașteptate	—04	Țiganul în mănăstire. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcher.	—08	Căltindarul „Aurorei“ pe anul 1898. Prețul unui exemplar spedit prin postă e 35 cr. 6 exemplare procurate de-odată costă spedate prin postă numai fl.	1.60
Cântul în școla populară. De Iuliu Pop învățator Nășeud. Praxă. Teoriă. Cânturi	—30	Nr. 2. Pentru-ce am rămas flacău bătrân	—08	Țiganul în Rain. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcherianul	—08	Căltindarul Plugarului pe anul 1898, redactat de Ioan Georgescu și apărut în editura tipografiei „A. Mureșianu“ din Brașov, prețul unui es. 25 cr.	
Cartea ilustrată pentru copii și copile. Cu 18 ilustrațiuni, de George Simu. — Acastă broșură conține istoriøre și poesii morale spre excitarea gustului de cetit la copii — E acomodată această carte și ca premii pentru școlari	—25	Nr. 3. La anul nou	—04	Trandafiri și vioarele Poesii populare de Ioan Pop Reteganul. Edițiunea a II. Amplificată	—60		
Cântăreța. Novela de Dem. Dan	—15	Nr. 4. Ce nici prin minte nu mi-a trecut	—04	Țiganul și Magnatul său vraja și farmecele populare de A. B. V.	—10		
Chiuituri de cari strigă feciorii în joc de P. Reteganul	—40	Nr. 5. O pățania	—03				
125 Chiuituri de cari strigă feciorii în joc de I. P. Reteganul	—12	Merinde dela școlă său învățături pentru popor, culese din țiarul unui școlar de Dr. Georgiu Popa	—60				
Codrean, Craiul codrului de G. Simu Cu vârful penei. Serieră satirico-humoristice de Anton Popp. I. Mono-	—06	Miseriile sociale. Novela de P. C. Z. Rovinar	—15				

Tot de-aici se pot procura și tot soiul de cărți și recușite de școlă, precum și alte cărți apărute ori și unde. Tote cărțile de mai sus se pot procura și direct dela „TIPOGRAFIA A. MUREȘIANU“ din Brașov.